

Μεταξὺ τῶν ὀρασιωτέρων αὐτοφυῶν προϊόντων τῆς δη-
μόδους ἑλληνικῆς ποιήσεως συγκαταλέγεται ὁ «Βρουκόλα-
κας», πολλὴν ὀμοιότητα ἔχων πρὸς τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ
Γερμανοῦ ποιητοῦ Βύργερ, τὴν «Λεονώραν.»

Σ. τ. Δ.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Ο ΒΡΟΥΚΟΛΑΚΑΣ

Μάνα μὲ τοὺς ἐννιά σου γιούς καὶ μὲ τὴ μιὰ σου κόρη
Τὴ κόρη τὴ μονάκριβη τὴ πολυαγαπημένη,
Τὴν εἶγες δώδεκα χρόνων κ' ἥλιος δὲ σοῦ τὴν εἶδε,
Σ' τὰ σκοτεινὰ τὴν ἔλουσε, 'ς τ' ἀφεγγὰ τὴν ἐπλέκες,
Σ' τ' ἄστρη καὶ 'ς τὸν ἀγερνὸ τσ' ἐφικιανε τὰ σγουρά της·
Ὅπου σοῦ φέρναν προξενιά ἀπὸ τὴν Βαθυλόνη,
Νὰ τὴν παντρεύης μακρὰ, πολὺ μακρὰ 'ς τὰ ξένα·
Ὅχι ἄδερφοὶ δὲ θέλουνε κ' ὁ Κωνσταντῖνος θέλει·
«Δὸς τὴνε μάνα, δὸς τὴνε τὴν Ἀρετὴ 'ς τὰ ξένα,
Σ' τὰ ξένα 'κεὶ ποῦ περπατῶ, 'ς τὰ ξένα ποῦ πηγαίνω,
Νὰ 'χω κ' ἐγὼ παρηγοριά, νὰ 'χω κ' ἐγὼ κονάκι.»—
«Φρόνιμος εἶσαι Κωνσταντῆ κ' ἄσχημ' ἀπηλοχίτης·
Κ' ἂν μώρθη γιέ μου θάνατος, κ' ἂν μώρθη γιέ μ' ἀρρώστια,
Κ' ἂν τύχη πίκρα γῆ χαρὰ, ποῖός θά μοῦ τὴνε φέρη;»—
Τὸ θιὸ τῆς ἔβαλ' ἐγγυτὴ καὶ τοὺς ἁγίους μαρτύρους,
Ἄν τύχη κ' ἔσθῃ θάνατος, ἂν τύχη κ' ἔρθ' ἀρρώστια,
Κ' ἂν τύχη πίκρα γῆ χαρὰ, νὰ πάη νὰ τὴνε φέρη.
Καὶ σὺν τὴν ἐπαντρέψανε τὴν Ἀρετὴ 'ς τὰ ξένα
Κ' ἐμπῆκε χρόνος δισεφτος καὶ μῆνας ὀρθυμένους,
Κ' ἔπεσε τὸ θανατικὸ κ' οἱ ἐννιά 'δεροὶ πεθάναν,
Βοῦθη' ἡ μάνα μοναχὴ σὺν κλαυμά 'ς τὸ κάμπο·
Σ' ὀχτὼ μῆματα δένεται, σ' ὀχτὼ μυρολογαί,
Σ' τοῦ Κωνσταντῖνου τὸ θαπτὸ ταις πλάκαις ἀνασκώνει·
«Σῆκου Κωνσταντῖνίκε μου, τὴν Ἀρετὴ μου θέλω·
Τὸ θιὸ μοῦ βάλεις ἐγγυτὴ καὶ τοὺς ἁγίους μαρτύρους,
Ἄν τύχη πίκρα γῆ χαρὰ, νὰ πᾶς νὰ μοῦ τὴν φέρης.»—
Τ' ἀνάθεμα τὸν ἔβγαλε μὲσ' ἀπὸ τὸ κιβώρι·
Κάνει τὸ σύγνεφ' ἄλογο καὶ τ' ἄστρο σαλιθάρι
Καὶ τὸ φεγγάρι συντροφιά, καὶ πάει νὰ τὴνε φέρη·
Πέρνει τὰ ὄρη 'πίσω του καὶ τὰ βουνὰ 'μπροστά του,
Βρίσκει τὴν κ' ἔχενίζονταν ὄξου 'ς τὸ φεγγαράκι·
Ἄπὸ μακρὰ τὴ χαίρετά κ' ἀπὸ μακρὰ τῆς λέγει·
«Περδάτης' Ἀρετοῦλά μου, κυράνα μας σὲ θέλει.»—
«Ἄλλοίμον' ἀδερφαίκε μου, καὶ τ' εἶναι τοῦτ' ἡ ὥρα;
Ἄνισως κ' ἦναι γιὰ χαρὰ, νὰ βίλω τὰ χροσὰ μου,
Κ' ἂν ἦναι πίκρα, πές μου τοῦ, νάρτω κατὰ πῶς εἶμαι.»—
«Περδάτης' Ἀρετοῦλά μου κ' ἔλα κατὰ πῶς εἶσαι.»—
Σ' τὴν στράτα ποῦ διαβαίνανε, 'ς τὴ στράτα ποῦ πηγαίναν
Ἄκουσεν πουλιά νὰ κλαῖδουσαν, ἄκουσεν πουλιά νὰ λένε·
«Ποῖός εἶδε κόρη ὠμορφή νὰ σέρνη ὁ πεθαμένος;»—
«Ἄκουσε Κωνσταντῖνίκε μου, τί λένε τὰ πουλάκια;
Ποῖός εἶδε κόρη ὠμορφή νὰ σέρνη ὁ πεθαμένος;»—
«Ὁυλά πουλιά ν' ἀκλαῖδουσαν λωλὰ πουλιά ν' ἀκλένε.»—
Καὶ παρακεί ποῦ πηγαίαν, κ' ἄλλα πουλιά τοὺς λένε·
«Γ' βλέπομε τὰ θλιβερά, τὰ παραπονεμένα,
Νὰ περπατοῦν οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ἀπεθαμένους.»—
«Ἄκουσε Κωνσταντῖνίκε μου τί λένε τὰ πουλάκια;
Πῶς περπατοῦν οἱ ζωντανοὶ μὲ τοὺς ἀπεθαμένους.»—
«Πουλάκια ναι κ' ἄς κλαῖδουσαν, πουλάκια ναι κ' ἄς λένε.»—
«Φοδομαὶ κ' ἀδερφαίκε μου καὶ λιθνιαῖς μυρξίεις.»—
«Ἐχτὲς βραδὺς ἐπήγαμε πέρα 'ς τὸν ἄϊ Γιάννη,
Κ' ἐθύμαστέ μας ὁ παπᾶς μὲ περισσὸ λιθάνι.»—
Καὶ παρεμπρὸς ποῦ πηγαίαν, κ' ἄλλα πουλιά τοὺς λένε·
«Ὁ θεὸς μεγαλοῦναι μετ' ἄλλο θάμα κάνεις,
Τέτοιαν πανώρια λυγερὴ νὰ σέρνη πεθαμένους.»—
Τ' ἄκουσε πάλ' ἡ Ἀρετὴ κ' ἔρράγισ' ἡ καρδιά της·
«Πές μου ποῦν' τὰ μαλλάνια σου, τὸν πηγορὸ μουστάκι;»—
«Μεγάλῃ ἀρρώστια μ' ἔβρηκε, μ' ἔρρηξε τοῦ θανάτου,
Ποῦ πέταν τὰ ξανθὰ μαλλιά, τὸ πηγορὸ μουστάκι.»—
Βρίσκουν τὸ σπῆτι κλειδωτὸ, κλειδομανταλωμένο,
Καὶ τὰ σπιτοπαράθυρα ποῦταν ἀραχνηασμένα.
«Ἄνοιξε μάνα μ', ἄνοιξε, καὶ νὰ τὴν Ἀρετὴ σου.»—
«Ἄν ἦσαι χάρος, διότανε, κ' ἄλλα παιδιὰ δὲν ἔχω·
Ἄν ὄλεια ἡ Ἀρετοῦλά μου λείπει μακρὰ 'ς τὰ ξένα.»—
«Ἄνοιξε μάνα μ', ἄνοιξε, κ' ἐγὼ μ' ὁ Κωνσταντῆς σου·
Ἐγγυτὴ σὸ δάχα τὸ θιὸ καὶ τοὺς ἁγίους μαρτύρους,
Ἄν τύχη πίκρα γῆ χαρὰ, νὰ πάω νὰ σοῦ τὴν φέρω.»—
Κ' ὥστε νὰ βγῆ 'ς τὴν πόρτα της, ἐβήκεν ἡ ψυχὴ της.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ἐδιδάχθην τὴν ζωὴν εἰς τοὺς ποιητάς,
ἀλλὰ δὲν εἶνε τοιαύτη· εἶνε ξηρὰ πραγματικῶς,
καὶ τὴν ξηρότητά της ματαίως προσπαθοῦμεν
νὰ μεταβάλωμεν. (Κ^α Στάελ).

* * Ἄνθρω ἔχων πνεῦμα πρέπει νὰ ἐκλέγῃ
γυναικὰ ἔχουσαν μόνον κοινὸν νοῦν· διότι δύο
πνεύματα ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ εἶνε πολλὰ. (Bon-
nald).

* * Ὁ Θεὸς ὁ Πανάγαθος δίδει τὸν ἀέρα εἰς
τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὁ νόμος τοὺς τὸν πωλεῖ.
Δὲν κατηγορῶ τὸν νόμον, ἀλλ' εὐλογῶ τὸν
Θεόν. (Β. Οὐγώ).

* * Ὡς τὸ γῆρας τὸ μέτωπον, οὕτω καὶ ἡ λύπη
φτυτιδώνει τὴν καρδίαν.

* * Ὁ δεσπότης ἀπονέμει προθυμότερον μᾶλ-
λον χάριτας, ἢ τὴν δικαιοσύνην.

Ἡ τελευταία παραγγελία τοῦ Φωκίωνος πρὸς
τὸν υἱὸν του ἦτο «Τὸ νὰ μὴ μνησικακήσῃ ποτὲ
κατὰ τῶν Ἀθηναίων διὰ τὸν ἄδικον θάνα-
τόν του.»

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Μνημεῖον ὑπὲρ κυνός ἐν Ἐδιμβούργῳ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1858 ἀπεβίωσεν ἐν Ἐδιμβούργῳ
πτωχὸς τις ἐργάτης ὀνομαζόμενος Γρεῦ, ὃν
παρέπευσαν εἰς τὸν τάφον ὀλίγοι τινὲς οἰκεῖοι,
καὶ ὁ κύων αὐτοῦ Βόββυ, κατηφῆς καὶ περίλυπος.

Τῇ ἐπαύριον, εὐρὼν ὁ φύλαξ τοῦ κοιμητη-
ρίου τὸν κύνα τοῦ ἀποθανόντος κατακείμενον ἐπὶ
τοῦ τάφου τοῦ κυρίου του, ἐξέβαλεν αὐτὸν ἐξω,
διότι ἀπαγορεύεται εἰς τὰ ζῶα ἢ ἐν τοῖς νε-
κροταφείοις εἰσοδος. Ἄλλ' ὁ Βόββυ εὐρέθη τὴν
ἐπιούσαν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἐξ ἧς πάλιν ἐξε-
διώχθη. Ἡ τρίτη ἡμέρα ἦτο κάθυγρος καὶ ψυ-
χρᾶ. Ὁ κύων ὅμως εὐρέθη εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.
Ἐσπλαγχνισθεὶς αὐτὸν ὁ φύλαξ, τῷ ἔδωκε νὰ
φάγῃ· ἔκτοτε δὲ ὁ Βόββυ ἔμεινεν ἀνενόχλητος
ἐν τῷ κοιμητηρίῳ. Μετὰ τινος δὲ ἡμέρας ἀνε-
δέχθη ἐπὶ τινὰ ἔτη τὴν διατροφὴν τοῦ ὑπαξιω-
ματικὸς τις τοῦ μηχανικοῦ, κατόπιν δὲ τούτου
ἀνέλαθε τὴν ἐπιμέλειαν τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ
ξενοδόχος τις, γείτων τοῦ νεκροταφείου. Τοιου-
τοτρόπως δὲ παρῆλθον πλέον τῶν δέκα ἐτῶν,
καὶ ὁ Βόββυ δὲν ἀπεμακρύνετο τοῦ τάφου τοῦ
κυρίου του. Ἐπεβλήθη κατόπιν ὁ ἐπὶ τῶν κυ-
νῶν φόρος, καὶ ὁ Βόββυ εὐρέθη ἐκτεθειμένος εἰς
τοὺς διωγμοὺς τοῦ εἰσπράκτορος καὶ τῆς ἀ-
στυνομίας· ἀλλὰ προθύμως προσῆλθον εἰκοσιν
ἄνδρες ν' ἀποτίσωσι τὸν φόρον αὐτοῦ. Πληροφο-
ρηθεὶς δὲ τὸ συμβαῖνον ὁ ἐπὶ τῶν φόρων λόρδος,
ὄχι μόνον ἀπήλλαξε τὸν Βόββυ τοῦ νενομισμέ-
νου τέλους, ἀλλὰ καὶ προσέφερεν αὐτῷ ἐξαιρέτων